

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก ก.

**โครงการตามพระราชเสาวนีย์
ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ
ปลูกต้นไม้สองข้างถนน สถานที่สำคัญ
และฟื้นฟูระบบนิเวศต้นน้ำ
เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ในวโรกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ
5 ธันวาคม 2542
(พ.ศ. 2542-2544)**

1. หลักการและเหตุผล

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้ทรงมีพระราชเสาวนีย์เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2542 ณ ศาลาศิตตาลัย พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ให้มีการดูแลรักษาพื้นที่ป่าไม้ต้นน้ำลำธาร และการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นการทดแทนคุณของแผ่นดินรวมทั้งร่วมกันปลูกต้นไม้ เพื่อให้เกิดความชุ่มชื้นมีฝนตกต้องตามฤดูกาล เป็นแหล่งผลิตอาหาร เพราะการผลิตอาหารให้เพียงพอเป็นเรื่องสำคัญสำหรับศตวรรษใหม่

เพื่อให้การดำเนินการตามแนวพระราชเสาวนีย์ฯ บังเกิดผลเป็นรูปธรรม ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ และเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในวโรกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542 จึงเป็นโอกาสดีที่ประชาชนทุกคนในชาติจะแสดงความรักภักดีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และมีส่วนร่วมในลักษณะประชาอาสา กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จึงได้จัดทำโครงการตามพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ปลูกต้นไม้สองข้างถนน สถานที่สำคัญและฟื้นฟูระบบนิเวศต้นน้ำ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในวโรกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542 (พ.ศ. 2542 – 2544)

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในวโรกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542

2.2 เพื่อดำเนินการตามพระราชเสาวนีย์ฯ สร้างความสมดุลงค์ของธรรมชาติ ดิน น้ำ ป่า อากาศ และสร้างแหล่งอาหารให้กับประชาชนในพื้นที่โดยทั่วไป

2.3 เพื่อให้ประชาชนมีความตระหนัก ห่วงแทนและร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ ซึ่งเป็นแหล่งชีวิต แหล่งอุปโภคบริโภคที่สำคัญของชุมชน และสร้างความรักความสามัคคีให้เกิดขึ้นในชาติ

3. ระยะเวลาดำเนินการ

ธันวาคม 2542 – ธันวาคม 2544 โดยแบ่งเป็น 2 ระยะ

3.1 ระยะแรก ธันวาคม 2542 – ธันวาคม 2543

3.2 ระยะที่สอง มกราคม 2544 – ธันวาคม 2544

4. เป้าหมาย

4.1 ปลูกต้นไม้อย่างน้อยจำนวน 14,686,153 ต้น ในพื้นที่ 75 จังหวัดทั่วประเทศ โดยแยกเป็นระยะแรก (ธันวาคม 2542 – ธันวาคม 2543) ปลูกต้นไม้จำนวน 7,342,676 ต้น

1) ปลูกต้นไม้มีมงคลพระราชทานตามพระราชอัธยาศัย ของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในบริเวณสถานที่ของกรมการปกครอง 1 ต้น และศาลากลางจังหวัด ๆ ละ 1 ต้น รวมต้นไม้มีมงคล 76 ต้น

2) ปลูกต้นไม้โตเร็วเอนกประสงค์ เช่น ประดู่ สะเดา ชี้เหล็ก หางนกยูง ฯลฯ ในทุกตำบล ๆ ละ 1,000 ต้น โดยแต่ละตำบลพิจารณาคัดเลือกถนนในตำบลอย่างน้อยตำบลละ 1 สาย ระยะทางไม่ต่ำกว่า 1 กิโลเมตร ปลูกต้นไม้ชนิดเดียวกันตลอดสายเป็นลำดับแรก และลำดับต่อไป กระจายไปปลูกในพื้นที่ที่สามารถดูแลบำรุงรักษาได้ง่าย เช่น บริเวณวัด โรงเรียน สถานที่ราชการที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สวนสาธารณะ และที่สาธารณะเป็นต้น

3) ปลูกต้นไม้ผลที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ทุกอำเภอ/กิ่งอำเภอ ทั่วประเทศ อำเภอ/กิ่งอำเภอละ 100 ต้น เพื่อเป็นแหล่งอาหารให้กับประชาชนในพื้นที่ โดยปลูกในบริเวณศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ/กิ่งอำเภอ ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วัน โรงเรียน ศาสนสถาน สวนสาธารณะ และที่สาธารณะ เป็นต้น

4.2 สร้างความตระหนักให้ประชาชนทุกคนในชาติ เกิดความรัก ห่วงแทน มีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง บำรุงรักษาต้นไม้และฟื้นฟูระบบนิเวศต้นน้ำ ทุกจังหวัดทั่วประเทศ

5. พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการปลูกต้นไม้มีมงคลพระราชทาน ต้นไม้โตเร็วเอนกประสงค์ และปลูกต้นไม้ผล ในพื้นที่ 75 จังหวัด 876 อำเภอ/กิ่งอำเภอ 7,255 ตำบล ทั่วประเทศ

6. มาตรการ

การดำเนินโครงการประกอบด้วย 4 มาตรการ ได้แก่ มาตรการปลูกและส่งเสริม มาตรการสร้างความตระหนัก มาตรการบำรุงรักษาและมาตรการบังคับใช้กฎหมาย

6.1 มาตรการปลูกและส่งเสริม ระดมสรรพกำลังทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคธุรกิจเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) และประชาชนทุกหมู่เหล่าในพื้นที่ดำเนินการ

1) ปลูกต้นไม้มีมงคลพระราชทานตามพระราชอัธยาศัย ของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในบริเวณสถานที่ของกรมการปกครอง ศาลากลางจังหวัดทุกจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ/กิ่งอำเภอ ทั่วประเทศ รวมต้นไม้มีมงคลพระราชทานระยะแรก และระยะที่สอง จำนวน 953 ต้น

2) ปลูกต้นไม้ผลที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ในบริเวณศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ/กิ่งอำเภอ ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วัน โรงเรียน ศาสนสถาน ฯลฯ รวมต้นไม้ผลระยะแรกและระยะที่สอง จำนวน 175,200 ต้น

3) ปลูกต้นไม้โตเร็วเอนกประสงค์ เช่น ประดู่ สะเดา ชีเหล็ก หางนกยูง ฯลฯ สองข้างถนนในตำบล เป็นลำดับแรกโดยต้นไม้ที่ปลูกสองข้างถนนควรเป็นพันธุ์ไม้ชนิดเดียวกัน และลำดับต่อไปกระจายไปปลูกในพื้นที่สามารถดูแล บำรุงรักษาได้ง่าย เช่น บริเวณวัด โรงเรียน สถานที่ราชการ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สวนสาธารณะ ที่สาธารณะ เป็นต้น รวมปลูกต้นไม้โตเร็วระยะแรกและระยะที่สอง จำนวน 14,510,000 ต้น

6.2 มาตรการสร้างความตระหนักในการป้องกัน การลักลอบตัดไม้ทำลายป่าและฟื้นฟูอนุรักษ์ระบบนิเวศต้นน้ำ

1) รณรงค์ให้ความรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความตระหนักและจิตสำนึกตามกระบวนการประชามทุกจังหวัดทั่วประเทศ

2) ส่งเสริมสนับสนุนกลุ่มพลังมวลชนและจัดตั้งกลุ่มอาสาสมัคร

3) ประชาสัมพันธ์การดำเนิน โครงการทุกรูปแบบรวมทั้งสอดแทรกความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และฟื้นฟูอนุรักษ์ระบบนิเวศต้นน้ำในการจัดการเรียนการสอนทุกระดับ และในการอบรม/สัมมนาทุกหลักสูตร

4) จังหวัด อำเภอ/กิ่งอำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิญชวนให้ประชาชนปลูกต้นไม้ตามพระราชเสาวนีย์ฯ เพื่อถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวครบถ้วนละ 1 ต้น เป็นอย่างน้อย

6.3 มาตรการบำรุงรักษา

1) หน่วยงานราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บำรุงรักษาและปลูกทดแทน

2) กลุ่มอาสาสมัครและประชาชนทุกหมู่เหล่าบำรุงรักษาและปลูกทดแทน

6.4 มาตรการทางกฎหมาย

- 1) เผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายป่าไม้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- 2) เร่งรัดการป้องกันและปราบปรามการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าอย่างต่อเนื่อง
- 3) ดำเนินการกับผู้กระทำผิดกฎหมายป่าไม้ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง

7. วิธีดำเนินการ

7.1 กรมการปกครอง

- 1) จัดทำโครงการและขออนุมัติโครงการต่อรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
- 2) ประสานสำนักราชเลขาธิการ เพื่อขอรับพระราชทานกล้าไม้มีงมมงคลตามพระราชอัชฌาศัยจากสมเด็จพระบรมราชินีนาถ และแจ้งหมายกำหนดการให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดเข้ารับพระราชทานในระยะแรก และให้นายอำเภอ/ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเข้ารับพระราชทานในระยะที่สอง
- 3) ประสานในหลักการกับกรมป่าไม้ให้การสนับสนุนกล้าไม้โตเร็วเอนกประสงค์เช่น ประดู่ สะเดา ชี้เหล็ก หางนกยูง ฯลฯ โดย ในระยะแรกตำบลละ 1,000 ต้น และในระยะที่สองตำบลละ 1,000 ต้น โดยให้จังหวัดประสานรายละเอียดการปฏิบัติในพื้นที่
- 4) ประสานในหลักการกับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) ให้การสนับสนุนการขนส่งแจกจ่ายกล้าไม้จากศูนย์เพาะชำกล้าไม้/สถานีเพาะชำกล้าไม้ของกรมป่าไม้ ถึงจังหวัด อำเภอ/กิ่งอำเภอ ทุกแห่งทั่วประเทศ โดยให้จังหวัดประสานรายละเอียดการปฏิบัติในพื้นที่
- 5) ประสานในหลักการกับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) ให้การสนับสนุนไม้ผลระยะแรกอำเภอ/กิ่งอำเภอ 100 ต้น ระยะสอง อำเภอ/กิ่งอำเภอ 100 ต้น และจัดส่งให้ถึงจังหวัดอำเภอ/กิ่งอำเภอ ทั่วประเทศ ทั้งในระยะแรกและระยะที่สองตลอดจนสนับสนุนการเตรียมการปลูกและการดูแล บำรุงรักษา โดยให้จังหวัดประสานรายละเอียดการปฏิบัติในพื้นที่
- 6) รณรงค์และส่งเสริมให้ประชาชนทุกหมู่เหล่ามีความรู้ และเกิดจิตสำนึกในการป้องกันการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าและอนุรักษ์ฟื้นฟูและระบบนิเวศต้นน้ำ
- 7) สนับสนุนส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มอาสาสมัครอนุรักษ์ กลุ่มป้องกันป่า ฯลฯ
- 8) แจ้งจังหวัดจัดทำแผนการดำเนินงานตามมาตรการ 4 มาตรการให้สอดคล้องกับโครงการตามพระราชเสาวนีย์ฯ และรายงานผลความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผน
- 9) ประสานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สนับสนุนการดำเนินการตามโครงการตามพระราชเสาวนีย์ฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเตรียมการปลูก การบำรุงรักษา การปลูกทดแทน หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

10) ประชาสัมพันธ์และสอดแทรกความรู้การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และการฟื้นฟูอนุรักษ์ระบบนิเวศต้นน้ำ ในการจัดการเรียนการสอนทุกระดับและในการอบรม/สัมมนา ของกรมการปกครองทุกหลักสูตรและการประชุมต่าง ๆ ของจังหวัดและอำเภอ/กิ่งอำเภอ

11) เร่งรัดดำเนินการตามมาตรการทางกฎหมายอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

12) ติดตามและสรุปผลการดำเนินงานของจังหวัด และรวบรวมนำกราบบังคมทูล พระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

7.2 จังหวัด

1) เตรียมการปลูก และการบำรุงรักษาต้นไม้มีมงคลพระราชทานในบริเวณศาลากลาง จังหวัด

2) จัดทำแผนการดำเนินงานตามมาตรการ 4 มาตรการให้สอดคล้องกับโครงการตามพระราชเสาวนีย์ฯ โดยกำหนดกิจกรรมให้ชัดเจนและบังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

3) ประสานรายละเอียดการปฏิบัติกับหน่วยงานของกรมป่าไม้ และหน่วยงานการไฟฟ้า ส่วนภูมิภาคในพื้นที่ เพื่อขอรับพันธุ์กล้าไม้ที่เหมาะสมที่จะปลูกในพื้นที่และขนจากแหล่งไปถึงจังหวัด อำเภอ/กิ่งอำเภอ ทุกแห่ง ในระยะเวลาที่เหมาะสมกับการปลูกในพื้นที่

4) ประสานและขอความร่วมมือให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่จังหวัดตลอดจนภาคธุรกิจเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) มีส่วนร่วม และให้การสนับสนุนตามโครงการตามพระราชเสาวนีย์ฯ เพื่อให้ทั้ง 4 มาตรการมีผลเป็นรูปธรรม

5) ให้จังหวัดเป็นศูนย์ประสานการปฏิบัติเพื่อให้โครงการตามพระราชเสาวนีย์ฯ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุผลตามเป้าหมายทั้ง 2 ระยะอย่างมีประสิทธิภาพ

6) ติดตามนิเทศและรวบรวมผลการดำเนินโครงการตามพระราชเสาวนีย์ฯ ของทั้ง 4 มาตรการ แล้วแจ้งให้กรมการปกครอง เพื่อรวบรวมนำกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

7) ประชาสัมพันธ์โครงการตามพระราชเสาวนีย์ฯ ให้ประชาชนทุกหมู่เหล่าเข้ามามีส่วนร่วม

7.3 อำเภอ/กิ่งอำเภอ

1) เตรียมการปลูกและการบำรุงรักษาต้นไม้มีมงคลพระราชทานในระยะที่ 2 อำเภอ/กิ่งอำเภอละ 1 ต้น ในบริเวณที่ว่าการอำเภอ/กิ่งอำเภอ

2) จัดทำแผนการดำเนินงานของอำเภอ/กิ่งอำเภอ ตามมาตรการ 4 มาตรการให้สอดคล้องกับโครงการตามพระราชเสาวนีย์ฯ และแผนการดำเนินงานของจังหวัด

3) ประสานขอรับพันธุ์กล้าไม้จากจังหวัด และระดมสรรพกำลังในพื้นที่ปลูกต้นไม้ บำรุงรักษา และปลูกต้นไม้ทดแทน

4) ประสานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สนับสนุนการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการปลูกต้นไม้ บำรุงรักษา และปลูกต้นไม้ทดแทน

5) ส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดการจัดตั้งกลุ่มอาสาสมัครอนุรักษ์ กลุ่มป้องกันป่า ฯลฯ เพื่อให้เกิดการตื่นตัว

6) รมรงค์ประชาชนทุกครอบครัวปลูกต้นไม้ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตามพระราชเสาวนีย์ฯ ครอบครัวละอย่างน้อย 1 ต้น

7.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- 1) สนับสนุนการดำเนินโครงการตามพระราชเสาวนีย์ฯ ทั้ง 4 มาตรการให้บรรลุผล
- 2) รมรงค์ปลูกไม้ดอกหรือไม้ผล ไม้โตเร็วสองข้างถนนในเขตพื้นที่
- 3) รวบรวมผลการปฏิบัติงานแล้วรายงานอำเภอ/กิ่งอำเภอ จังหวัด (แล้วแต่กรณี) เพื่อให้จังหวัดแจ้งกรมการปกครอง รวบรวมนำกราบบังคมทูลพระกรุณาฝ่าละอองธุลีพระบาทสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

8. งบประมาณ

8.1 กรมป่าไม้สนับสนุนกล้าไม้โตเร็วเอนกประสงค์ ตามโครงการตามพระราชเสาวนีย์ฯ ตลอดจนการปลูกต้นไม้ การบำรุงรักษา และการปลูกทดแทนตามที่ได้รับสมควร

8.2 การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสนับสนุนพันธุ์ไม้ผลและการขนส่งแจกจ่ายกล้าไม้ถึงทุกจังหวัด อำเภอ/กิ่งอำเภอ ตลอดจนการปลูกต้นไม้ การบำรุงรักษา และการปลูกทดแทนตามที่ได้รับสมควร

8.3 ทุกส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ธุรกิจเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) ให้การสนับสนุนการดำเนินการ โครงการตามพระราชเสาวนีย์ฯ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง

9. หน่วยงานรับผิดชอบ

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

10. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

10.1 หน่วยงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนทุกหมู่เหล่ามีส่วนร่วมในการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542

10.2 มีการปลูกต้นไม้โตเร็วเอนกประสงค์ และไม้ผลในพื้นที่ทุกตำบลทั่วประเทศอย่างน้อย 14,686,143 ต้น เพื่อเป็นแหล่งอาหาร และประโยชน์ให้สอดคล้องของประชาชน

10.3 พัฒนาระบบนิเวศควบคู่กับการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ ดิน น้ำ และอากาศได้เป็น
 อย่างดีและยั่งยืน ตามแนวพระราชเสาวนีย์ฯ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

10.4 ประชาชนมีจิตสำนึก รัก และหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ ช่วยดูแลและฟื้นฟูระบบ
 นิเวศต้นน้ำ สร้างความรักความสามัคคีร่วมกันของคนในชาติ

11. ผู้เสนอโครงการ

(ลงชื่อ) ..... ผู้เสนอโครงการ

(นายปริญญา นาคฉัตร์ชัย)

อธิบดีกรมการปกครอง

12. ความเห็นปลัดกระทรวงมหาดไทย

..... ควร อนุมัติ.....

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

13. ความเห็นรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

..... อนุมัติ.....

พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์

(สนั่น ขจรประศาสน์)

รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ภาคผนวก ข.

จังหวัดลำปาง

แผนงาน บำบัดและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม

ชื่อโครงการ โครงการกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน-โดยชุมชน

หน่วยงานดำเนินการ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง

1. หลักการและเหตุผล

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเสด็จ ได้รับการจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ได้รับยกฐานะขึ้นจากสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 มีพื้นที่รับผิดชอบ 64 ตารางกิโลเมตร ประชากรจำนวน 11,838 คน จำนวน 2,681 ครัวเรือน ราษฎรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างและเกษตรกรรม องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านเสด็จมีที่ตั้งอยู่จากตัวเมืองลำปางตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 สายนครสวรรค์-เชียงใหม่ ประมาณ 17 กิโลเมตร

ถึงแม้ว่าตำบลบ้านเสด็จจะมีพื้นที่ 64 ตารางกิโลเมตร มีความหนาแน่นของประชากร 185 คน/ตารางกิโลเมตร แต่สภาพของชุมชนมีลักษณะบ้านเรือนกระจุกกันอยู่อย่างหนาแน่นทางด้านทิศตะวันตกของตำบล ส่วนด้านทิศตะวันออกส่วนใหญ่เป็นไร่นา และป่าไม้ เมื่อมีขยะเกิดขึ้น โดยเฉพาะขยะมูลฝอย (Solid Wastes) ก็ยากที่จะกำจัดให้หมดไป ทำให้มีการนำขยะมูลฝอยไปทิ้งในที่สาธารณะเป็นจำนวนมาก ก่อให้เกิดปัญหาต่อสิ่งแวดล้อมชุมชน เกิดทัศนียภาพที่น่ารังเกียจ เป็นแหล่งเพาะพันธุ์แมลงวันและหนู ทำให้เกิดกลิ่นเหม็น

ปัจจุบันปริมาณขยะมูลฝอยในเขตตำบลบ้านเสด็จจะเกิดจากราษฎรในท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่ และจากประชากรแฝงที่เข้ามาทำงานหรือเข้ามาศึกษาในสถานศึกษาบางส่วน โดยประมาณการมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเสด็จวันละ 7 ตัน/วัน หรือประมาณ 2,555 ตัน/ปี

ในปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเสด็จยังไม่มีสถานที่และระบบกำจัดขยะมูลฝอยของตนเอง ปลอมให้ราษฎรในท้องถิ่นทำการกำจัดเอง โดยการเผาภายในบริเวณบ้านอย่างไม่ถูกสุขลักษณะวิธี เป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม หรือราษฎรบางส่วนที่ไม่สามารถเผาขยะในบ้านของตนเองได้ เนื่องจากมีบริเวณบ้านแคบก็นำขยะมูลฝอยไปทิ้งในที่สาธารณะ เช่นบริเวณข้างทางเข้าหมู่บ้าน ป่าท้ายหมู่บ้าน ริมแม่น้ำลำคลอง เป็นต้น ทำให้สิ่งแวดล้อมของชุมชนเกิดความเสียหายมีสภาพไม่น่าอยู่

ในกรณีนี้ ทางองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเสด็จได้ร่วมกับองค์กรพหุภาคี จัดทำการประชุมปรึกษาหารือตามโครงการเมืองน่าอยู่ ได้ข้อสรุปออกมาว่า ปัญหาสิ่งแวดล้อมหลักขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเสด็จคือ เรื่องของการกำจัดขยะมูลฝอยและการทิ้งขยะในที่สาธารณะ และที่ประชุมดังกล่าวก็ได้มีแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยพิจารณาจากข้อจำกัดด้านงบประมาณที่มีอยู่น้อยไม่

เพียงพอ ภาวะผูกพันขององค์การบริหารส่วนตำบล เช่น ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าจ้างลูกจ้าง ค่าจัดซื้อครุภัณฑ์และค่าซ่อมแซม ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการ เป็นต้น จึงได้มีความเห็นว่า ควรให้คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้ดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยเองสำหรับแต่ละหมู่บ้าน โดยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเสด็จจะเป็นผู้ดำเนินการจัดหางบประมาณจัดซื้อที่ดินพร้อมการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยเบื้องต้นให้ในแต่ละหมู่บ้าน หรือหมู่บ้านที่ติดกันร่วมใช้ระบบแห่งเดียวกัน ส่วนด้านการจัดเก็บค่าบริการ การบริหารจัดการมอบอำนาจให้คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้ดำเนินการในแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งในวิธีการนี้มีประโยชน์หลายประการและมีความเหมาะสมกับตำบลบ้านเสด็จดังนี้

1. ใช้งบประมาณไม่มากจนเกินไป องค์การบริหารส่วนตำบลกำหนดค่าใช้จ่ายได้ชัดเจน
2. ป้องกันปัญหาการต่อต้านจากราษฎรในหมู่บ้านเนื่องจากเป็นขยะของหมู่บ้านเอง
3. ลดภาระค่าใช้จ่ายด้านการบริหาร การจัดการกำจัดขยะขององค์การบริหารส่วนตำบล
4. องค์กรชุมชนและราษฎรในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการ การจัดการ การออกค่าใช้จ่ายและมีส่วนร่วมรับผิดชอบเนื่องจากดำเนินการโดยราษฎรในหมู่บ้านเอง
5. สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วหลังจากได้รับการอนุมัติงบประมาณ เนื่องจากใช้พื้นที่แต่ละแห่งขนาดไม่ใหญ่มาก และเป็นไปตามที่ราษฎรในหมู่บ้านจัดหาและนำเสนอมา เสียค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างไม่มาก
6. การกำจัดเกิดประสิทธิภาพ เนื่องจากหน่วยดำเนินการมีขนาดเล็กและมีความยั่งยืน (Sustainability)

จึงได้จัดทำโครงการกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน-โดยชุมชน ตามแผนงานบำบัดฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมขึ้น

มา

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อรักษาความสะอาดของชุมชนและพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น
2. เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการกำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกสุขลักษณะของราษฎรจำนวน 2,600 ครัวเรือน และแก้ไขการทิ้งขยะในที่สาธารณะให้หมดไปภายในสามปี

3. สถานที่ดำเนินการ

พื้นที่ดำเนินการคือ หมู่ที่ 1,3,4,7,10,13 ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง

ขนาดที่ดำเนินการ พื้นที่กำจัดขยะมูลฝอยมีเนื้อที่แห่งละ 2 – 10 ไร่ จำนวน 6 หมู่บ้าน ราษฎรผู้รับประโยชน์ 11,838 คน

4. ระยะเวลาดำเนินโครงการ

1. ขั้นตอนการศึกษาความเหมาะสม ปี พ.ศ. 2543 (1ปี)
2. ขั้นตอนการจัดหาที่ดินและออกแบบรายละเอียด ปี พ.ศ. 2543 (1 ปี)
3. ขั้นตอนดำเนินการจัดซื้อที่ดินและก่อสร้าง ปี พ.ศ. 2544 (1 ปี)

5. กิจกรรมและเป้าหมายของโครงการ

กิจกรรมตลอดโครงการ	เวลา(เดือน)																					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1.ประชุมกำหนดโครงการ (ดำเนินการแล้ว)																						
2.ศึกษาความเหมาะสม																						
3.หาที่ดินและออกแบบ รายละเอียด																						
4.จัดตั้งคณะกรรมการทำงาน และจัดซื้อ/จัดจ้าง																						
5.จัดฝึกอบรมคณะกรรมการ หมู่บ้านและคณะกรรมการ																						
6.จัดซื้อที่ดิน																						
7.การก่อสร้าง																						

หมายเหตุ 1. ราษฎรยินยอมขายให้ในราคาไม่เกินราคาประเมิน

2. เป็นที่ดินติดถนนหนทางทุกแปลง

6. รายละเอียดอื่น ๆ

การจัดหาที่ดิน

ดำเนินการจัดหาที่ดินโดยให้คณะกรรมการหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้านจัดหาที่ดินที่มีความเหมาะสม
นำเสนอต่อองค์การบริหารส่วนตำบล (ในปี พ.ศ.2541) เมื่อได้รับอนุมัติ (ปี พ.ศ.2543-2544) จึงดำเนินการ
การจัดซื้อโดยใช้ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2538

ตารางแสดงการจัดหาที่ดินที่คณะกรรมการหมู่บ้านเสนอ

ที่	หมู่ที่	บ้าน	จำนวนที่ดิน			ราคาประเมิน		งบประมาณ
			ไร่	งาน	ตร.วา	ไร่	ตร.วา	
1	1	ทรายมูล	2	1	26	120,000	300	277,800
2	3	ทรายทอง	5	2	8	120,000	300	662,400
3	4	ปงอ้อม	4	3	76	120,000	300	592,800
4	7	ห้วยน้ำเค็ม	10	1	41	120,000	300	1,242,300
5	10	ทรายทองพัฒนา	3	3	31	120,000	300	459,300
6	13	ทรายมูลพัฒนา	3	3	43	120,000	300	462,900
							รวม	3,697,500

หมายเหตุ 1. ราษฎรยินยอมขายให้ในราคาไม่เกินราคาประเมิน

2. เป็นที่ดินติดถนน ทางทุกแปลง

วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ

1. การเก็บ ขนขยะมูลฝอยดำเนินการโดยจ้างเอกชนดำเนินการ องค์การบริหารส่วนตำบล จึงไม่จำเป็นต้องจัดซื้อครุภัณฑ์ประเภทรถเก็บหรือขนขยะมูลฝอย
2. การขุดและการก่อสร้างระบบกำจัดขยะดำเนินการโดยจ้างเอกชนดำเนินการ องค์การบริหารส่วนตำบลจึงไม่จำเป็นต้องจัดซื้อครุภัณฑ์สำหรับการดังกล่าว
3. จัดซื้อรถบดอัดและดันกลบ จำนวน 1 คัน สำหรับสนับสนุนการกลบขยะ ใช้หมุนเวียนไปตามจุดกำจัดขยะทั้ง 6 แห่ง

การจัดเก็บค่าบริการเพื่อดำเนินการ

คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้ดำเนินการจัดเก็บค่าบริการภายในแต่ละหมู่บ้าน แล้วนำค่าบริการไปเป็นค่าใช้จ่ายในการจ้างเอกชน เก็บ ขนขยะตามบ้านเรือนราษฎร แล้วนำไปทิ้งที่ระบบกำจัดขยะของหมู่บ้าน โดยเก็บค่าบริการในอัตรา 20 บาท/เดือน

ชำระค่าจ้างเอกชนหมู่บ้านละ 4,000 บาท/เดือน โดยเก็บขนขยะมูลฝอยเดือนละ 4 ครั้ง

การตรวจสอบควบคุมการทิ้งขยะมูลฝอย

องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการตรวจสอบและควบคุมการทิ้ง โดยมีการตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน เอกชนที่ดำเนินการเก็บขนและตราข้อบังคับตำบล กำหนดการห้ามทิ้งขยะในที่สาธารณะและวิธีการจัดการขยะมูลฝอย

แผนผังสถานที่ดำเนินโครงการ

บัญชีแสดงฐานะทางการเงินการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเสด็จ

หมวด	ปีงบประมาณย้อนหลัง					ปีงบประมาณล่วงหน้า			
	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545
1. ภาษีอากร	-	-	-	2,081,476	2,310,956	2,000,000	2,000,000	2,000,000	2,000,000
2. ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และใบอนุญาต	-	-	-	534,300	214,288	200,000	200,000	200,000	200,000
3. รายได้จากทรัพย์สิน	-	-	-	120,998	13,0997	130,000	130,000	130,000	130,000
4. เงินอุดหนุนทั่วไป	-	-	-	1,053,800	1,563,200	1,500,000	1,500,000	1,500,000	1,500,000
5. รายได้เบ็ดเตล็ด	-	-	-	7,500	275,00	20,000	20,000	20,000	20,000
6. รายได้อื่น	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	-	-	-	3,802,804	4,003,741	3,850,000	3,850,000	3,850,000	3,850,000

บัญชีครุภัณฑ์ที่มีอยู่

ประเภท	รายละเอียด	ความจุ ลบ.ม./ลบ.หลา	แรงม้า	จำนวนคัน	ปีที่ซื้อ
◆ รถบรรทุกขยะ	-	-	-	-	-
◆ เครื่องจักรกล กำจัดมูลฝอย	-	-	-	-	-

7. ประมาณการค่าใช้จ่ายตลอดโครงการ

ปีงบประมาณ	งบประมาณ แผ่นดิน (วว.)	งบสหทบของ ท้องถิ่น	งบขอกู้จากกอง ทุนสิ่งแวดล้อม	งบจากแหล่ง กู้ยืมอื่น ๆ	รวม
2543	5,773,125	924,375	-	-	6,697,500
2544	3,900,000	300,000	-	-	4,200,000
รวม	9,673,125	1,224,375	-	-	10,897,500

8. รายละเอียดงบประมาณรายจ่ายของโครงการ

ค่าใช้จ่ายตลอดโครงการ

รายการ	งบประมาณ (บาท)		แหล่งงบประมาณ
	2543	2544	
1. ค่าจ้างศึกษาความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียด	3,000,000	-	วว.
2. ค่าจัดซื้อที่ดิน	2,773,125	-	วว.
(รวม 3,697,500 บาท)	924,375	-	อบต.บ้านเสด็จ
3. ค่าก่อสร้าง	-	3,000,000	วว.
4. ค่าจัดซื้อรถบดอัด	-	900,000	วว.
		300,000	อบต.บ้านเสด็จ
รวม	6,697,500	4,200,000	

ตารางรายละเอียดงบประมาณรายจ่ายของโครงการ

รายการเงินงบประมาณ	งบประมาณขอตั้ง(บาท)	ปีงบประมาณ
<u>หมวดค่าตอบแทน วัสดุและวัสดุ</u>		
1. ค่าจ้างศึกษาความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียด	3,000,000	2543
<u>หมวดครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง</u>		
1. รถบดอัด	1,200,000	2544
(ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง)		
1. ค่าจัดซื้อที่ดิน	3,697,500	2543
2. ค่าก่อสร้างระบบกำจัดขยะ	3,000,000	2544
รวม	10,897,500	2 ปี

9. การบริหารโครงการ

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเสด็จ ดำเนินการจัดซื้อ/จัดหาที่ดิน ก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอย จัดฝึกอบรมคณะกรรมการหมู่บ้านและคณะทำงาน การประชาสัมพันธ์ การตราข้อบังคับตำบล กำหนดการห้ามทิ้งขยะในที่หรือทางสาธารณะ

คณะกรรมการหมู่บ้าน ดำเนินการจัดเก็บค่าบริการ การเก็บ ขนและกำจัดขยะมูลฝอย

10. ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. จำนวนประชากรที่ได้รับประโยชน์ 11,383 คน
  2. จำนวนครัวเรือนที่ได้รับประโยชน์ 2,681 ครัวเรือน
  3. ผลประโยชน์ส่วนรวมที่เกิดขึ้น ไม่มีการทิ้งขยะในที่สาธารณะ มีการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องลักษณะ ทำให้ประชาชนปลอดภัยจากอันตรายที่มาจากขยะมูลฝอย
  4. ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยและเกิดการดำเนินการที่ยั่งยืน
-

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก ก.

โครงการป้องกันและกำจัดหอยเชอรี่ ประจำปี พ.ศ.2543
ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเป่า

---

1. ชื่อโครงการ

โครงการป้องกันและกำจัดหอยเชอรี่ ประจำปี พ.ศ. 2543

2. หลักการและเหตุผล

ด้วยประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเป่าส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และในช่วงพื้นที่เกษตรกรรมของตำบลบ้านเป่า มีการแพร่ระบาดของหอยเชอรี่ในนาข้าว หากไม่เร่งรีบดำเนินการป้องกันและกำจัด หอยเชอรี่จะระบาดทำลายต้นข้าวของเกษตรกร ให้ได้รับความเสียหายมากยิ่งขึ้น สาเหตุที่หอยเชอรี่แพร่ระบาดได้อย่างรวดเร็ว และกว้างขวางนั้น เนื่องจากหอยเชอรี่มีความสามารถในการขยายพันธุ์ได้เร็วในแต่ละปี หอยเชอรี่จะวางไข่ 3 – 4 ครั้ง แต่ละครั้งประมาณ 300 – 3,000 ฟอง นอกจากนี้แล้วหอยเชอรี่ยังมีความทนทานต่อความแห้งแล้งได้ดี

ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการป้องกันและทำลายหอยเชอรี่ โดยเร็วเพื่อเป็นการป้องกัน และแก้ไข ปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกร เกี่ยวกับปัญหาการแพร่ระบาดของหอยเชอรี่ ให้บรรเทาเบาบางและหมดไปในที่สุด

3. วัตถุประสงค์

1. เพื่อลดการแพร่ระบาดและปริมาณของหอยเชอรี่
2. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรป้องกันและกำจัดหอยเชอรี่ด้วยวิธีธรรมชาติ และไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม
3. เพื่อให้เกษตรกรมีผลผลิตสูงขึ้นเป็นผลทำให้มีรายได้สูงขึ้น
4. เพื่อเป็นการสร้างศรัทธาให้แก่หน่วยการปกครองท้องถิ่น

4. เป้าหมาย

ดำเนินการรับซื้อหอยและไข่หอยเชอรี่จากเกษตรกร ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเป่า ทั้งหมด 11 หมู่บ้าน

5. สถานที่ดำเนินการ

ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเป่า

6. วิธีดำเนินการ

1. ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรในพื้นที่ทราบ เพื่อเข้าร่วมโครงการฯ
2. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเป่า จะดำเนินการรับซื้อหอยเชอร์รี่ และไข่หอยเชอร์รี่จากเกษตรกรในวันที่ 19 – 20 สิงหาคม พ.ศ. 2543 เวลา 14.00 – 17.00 น. ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเป่าและในวันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2543 เวลา 8.00 – 12.00 น. ในราคาหอยเชอร์รี่กิโลกรัมละ 1 บาท ไข่หอยเชอร์รี่ราคากิโลกรัมละ 10 บาท

7. ระยะเวลาดำเนินการ

วันที่ 1 – 21 สิงหาคม พ.ศ. 2543

8. งบประมาณ

ใช้งบประมาณในการดำเนินการ 40,000.- บาท

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ป้องกันและลดการแพร่ระบาดของหอยเชอร์รี่
2. เกษตรกรมีผลผลิตสูงขึ้น และเป็นการลดต้นทุนในการผลิต

10. หน่วยงานที่ดำเนินการ

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเป่า

ผู้เสนอโครงการ

(ลงชื่อ) ..... ผู้เสนอโครงการ

(นายสุริยา ฝั้นสืบ)

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเป่า

ผู้อนุมัติโครงการ

(ลงชื่อ) ..... ผู้อนุมัติโครงการ

(นายเสาร์แก้ว อินตะวงค์)

ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเป่า

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวศิริลักษณ์ อังสุภัก
วัน เดือน ปี เกิด	14 มกราคม 2514
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนลำปางกัลยาณี ลำปาง ปีการศึกษา 2528 สำเร็จการศึกษาระดับตรีวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง ปีการศึกษา 2531 สำเร็จการศึกษาระดับตรีวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง ปีการศึกษา 2533 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการบัญชี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล คลองหก ปทุมธานี ปีการศึกษา 2538 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับ สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2544
การทำงาน	ห้างหุ้นส่วนจำกัด อาคารล้านนา 2 จังหวัดเชียงใหม่ ปี 2533 องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย สำนักงานใหญ่ กรุงเทพฯ ปี 2534 โทรศัพท์จังหวัดลำปาง ปี 2538